

DIREKTIIVIT

KOMISSION DELEGOITU DIREKTIIVI (EU) 2017/593,

annettu 7 päivänä huhtikuuta 2016,

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/65/EU täydentämisestä asiakkaiden rahoitusvälineiden ja varojen suojaamisen, tuotevalvontavelvoitteiden sekä välityspalkkioiden, provisioiden tai muiden rahallisten tai ei-rahallisten etujen tarjoamiseen tai vastaanottamiseen sovellettavien sääntöjen osalta

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

EUROOPAN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen,

ottaa huomioon rahoitusvälineiden markkinoista sekä direktiivin 2002/92/EY ja direktiivin 2011/61/EU muuttamisesta 15 päivänä toukokuuta 2014 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/65/EU ⁽¹⁾ ja erityisesti sen 16 artiklan 12 kohdan ja 24 artiklan 13 kohdan,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Direktiivissä 2014/65/EU säädetään kattavasta järjestelmästä, jonka tarkoituksena on varmistaa sijoittajansuoja.
- (2) Asiakkaiden rahoitusvälineiden ja varojen suojaaminen on tärkeä osa tätä järjestelmää, sillä sijoituspalveluyritykset veloitetaan toteuttamaan riittävät järjestelyt suojataksien sijoittajan omistusoikeutta ja muita oikeuksia, jotka kohdistuvat sijoituspalveluyritykselle uskottuihin arvopapereihin ja varoihin. Sijoituspalveluyrityksillä olisi oltava käytössään asianmukaiset erityisjärjestelyt, joilla varmistetaan asiakkaiden rahoitusvälineiden ja varojen suojaaminen.
- (3) Jotta voitaisiin tarkentaa sääntelykehystä, jonka tavoitteena on suojata sijoittajia ja auttaa asiakkaita selkeämmän käsityksen muodostamisessa, sekä noudattaa yleistä strategiaa, jonka tavoitteena on edistää työllisyyttä ja kasvua unionissa tehokkaalla ja yhdenmetyllä oikeudellisella ja taloudellisella kehyksellä, jossa kaikkia toimijoita kohdellaan oikeudenmukaisesti, komissiolle on siirretty valta antaa yksityiskohtaiset säännöt, joilla puututaan sijoittajansuojaan tai markkinoiden eheyteen kohdistuviin erityisriskeihin.
- (4) Jos sijoituspalveluyritys säilyttää asiakkaan lukuun hallussapitämiään varoja hyväksyttävässä rahamarkkinarahastossa, kyseisessä rahamarkkinarahastossa olevien osuuksien tai osakkeiden säilyttämisessä olisi noudatettava asiakkaille kuuluvien rahoitusvälineiden säilyttämiseen liittyviä vaatimuksia. Olisi edellytettävä, että asiakkaat antavat nimenomaisen suostumuksensa näiden varojen säilyttämiseen. Rahamarkkinavälineen laadun arvioinnissa ei pitäisi tukeutua mekaanisesti ulkoisiin luottoluokituksiin. Kuitenkin jos luottoluokitus alennetaan jonkin EAMV:n rekisteröimän ja valvoman ja kyseiselle rahamarkkinavälineelle luottoluokituksen antaneen luottoluokituslaitoksen käyttämien kahden korkeimman lyhytaikaisen luottoluokituksen alapuolelle, rahastonhoitajan olisi tehtävä rahamarkkinavälineestä uusi luottoluokituksen arviointi sen varmistamiseksi, että kyseinen väline on yhä korkealuokkainen.
- (5) Olisi nimettävä yksi toimihenkilö, jolla on kokonaisvastuu asiakkaiden rahoitusvälineiden ja varojen suojaamisesta, jotta voidaan vähentää riskejä, joita liittyy vastuun hajauttamiseen eri osastojen kesken erityisesti suurissa ja monitahoisissa yrityksissä, sekä korjata epätydyttävät tilanteet, joissa yrityksillä ei ole kokonaiskäsitystä keinoista, joilla ne voivat täyttää velvoitteensa. Toimihenkilöllä olisi oltava riittävät taidot ja valtuudet voidakseen hoitaa tehtäviä tehokkaasti ja esteettömästi, mukaan luettuna velvollisuus raportoida yrityksen toimivalle johdolle siitä, miten tehokkaasti yrityksessä noudatetaan asiakkaiden varojen suojaamisvaatimuksia. Yhden toimihenkilön nimeäminen ei saisi estää kyseistä toimihenkilöä hoitamasta muita tehtäviä, jos niiden hoitaminen ei estä häntä hoitamasta tehokkaasti asiakkaiden rahoitusvälineiden ja varojen suojaamiseen liittyviä tehtäviä.
- (6) Direktiivissä 2014/65/EU vaaditaan sijoituspalveluyrityksiä suojaamaan asiakkaiden varoja. Direktiivin 2014/65/EU 16 artiklan 10 kohdassa kielletään yrityksiä tekemästä omistusoikeuden siirtäviä vakuusjärjestelyjä

⁽¹⁾ EUVL L 173, 12.6.2014, s. 349.

yksityisasiakkaiden kanssa nykyisten tai tulevien, tosiasiallisten tai ehdollisten taikka mahdollisten velvoitteiden turvaamiseksi tai kattamiseksi. Sijoituspalveluyrityksiä ei kuitenkaan kielletä tekemästä omistusoikeuden siirtäviä vakuusjärjestelyjä muiden kuin yksityisasiakkaiden kanssa. Siksi on olemassa riski, että lisäohjeistuksen puuttuessa sijoituspalveluyritykset voisivat käyttää omistusoikeuden siirtäviä vakuusjärjestelyjä useammin kuin on kohtuudella perusteltavissa, kun ne käyvät kauppaa muiden kuin yksityisasiakkaiden kanssa, mikä heikentäisi asiakasvarojen suojaamiseksi käyttöön otettua kokonaisjärjestelmää. Jotta voitaisiin ottaa huomioon omistusoikeuden siirtävien vakuusjärjestelyjen vaikutukset asiakkaisiin kohdistuviin yritysten velvoitteisiin sekä varmistaa, että direktiivin 2014/65/EU mukaiset säilyttämis- ja eriyttämissäännöt eivät heikkene, sijoituspalveluyritysten olisi näin ollen harkittava, onko omistusoikeuden siirtäviä vakuusjärjestelyjä asianmukaista käyttää muiden kuin yksityisasiakkaiden kanssa, tarkastelemalla yritykseen kohdistuvien asiakkaan velvoitteiden ja tällaisten vakuusjärjestelyjen piiriin kuuluvien asiakasvarojen välistä suhdetta. Yritysten olisi voitava käyttää omistusoikeuden siirtäviä vakuusjärjestelyjä muiden kuin yksityisasiakkaiden kanssa vain, jos ne osoittavat, että kyseinen järjestely on kyseisen asiakkaan kannalta tarkoituksenmukainen, sekä julkistavat järjestelyyn liittyvät riskit ja sen vaikutukset asiakkaan varoihin. Yritysten olisi dokumentoitava omistusoikeuden siirtävien vakuusjärjestelyjen käyttö. Yritysten mahdollisuus tehdä omistusoikeuden siirtäviä vakuusjärjestelyjä muiden kuin yksityisasiakkaiden kanssa ei saisi heikentää velvoitetta hankkia asiakkailta etukäteen nimenomainen suostumus asiakasvarojen käyttöön.

- (7) Sen osoittaminen, että omistusoikeuden siirtävän vakuusjärjestelyn nojalla siirretyn vakuuden ja asiakkaan velan välillä on vahva yhteys, ei saisi estää asianmukaisen vakuuden ottamista asiakkaan veloitteen varalta. Näin ollen sijoituspalveluyritysten olisi edelleen vaadittava riittävä vakuus ja käytettävä tarvittaessa omistusoikeuden siirtävää vakuusjärjestelyä tähän tarkoitukseen. Tämä velvoite ei saisi estää Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 648/2012⁽¹⁾ mukaisten vaatimusten noudattamista eikä omistusoikeuden siirtävien vakuusjärjestelyjen asianmukaista käyttöä mahdollisia velkoja koskevien liiketoimien tai takaisinostosopimusten yhteydessä, kun on kyse muista kuin yksityisasiakkaista.
- (8) Jotkin arvopapereilla toteutettavat rahoitustoimet voivat edellyttää asiakasvarojen omistusoikeuden siirtoa, mutta sijoituspalveluyrityksillä ei saisi olla mahdollisuutta tehdä tässä yhteydessä järjestelyjä, jotka ovat direktiivin 2014/65/EU 16 artiklan 10 kohdan mukaan kiellettyjä.
- (9) Jotta varmistettaisiin asiakkaiden asianmukainen suojaaminen arvopapereilla toteutettavien rahoitustoimien yhteydessä, sijoituspalveluyritysten olisi toteutettava erityisjärjestelyjä sen varmistamiseksi, että asiakasvarojen lainaksiottaja asettaa asianmukaiset vakuudet ja yritys valvoo, että vakuudet ovat jatkuvasti asianmukaiset. Sijoituspalveluyritysten velvollisuuden valvoa vakuuksia olisi oltava voimassa, kun ne ovat arvopapereilla toteutettavia rahoitustoimia koskevan sopimuksen osapuolena, mukaan luettuina tapaukset, joissa ne toimivat asiamiehenä arvopapereilla toteutettavan rahoitustoimen toteuttamisessa tai joissa on kyse ulkopuolisen lainaksiottajan, asiakkaan ja sijoituspalveluyrityksen kolmenvälisestä sopimuksesta.
- (10) Sijoituspalveluyritysten olisi saatava asiakkailta etukäteen nimenomainen suostumus ja kirjattava se, jotta yritykset voisivat osoittaa selvästi, mihin asiakas on antanut suostumuksensa, ja jotta asiakasvarojen omistusoikeus olisi helpompi selvittää. Lainsäädännössä ei saisi kuitenkaan vaatia, että suostumus on annettava tietyssä muodossa, ja näyttönä olisi pidettävä kaikkia kansallisessa lainsäädännössä sallittuja todisteita. Asiakkaan suostumus voidaan antaa heti liikesuhteen alussa, kunhan on riittävän selvää, että asiakas on suostunut arvopapereidensa käyttöön. Jos asiakas on ohjeistanut sijoituspalveluyritystä antamaan rahoitusvälineitä lainaksi ja tämä merkitsee suostumusta liiketoimen toteuttamiseen, sijoituspalveluyrityksillä olisi oltava näyttöä tämän osoittamiseksi.
- (11) Jotta sijoittajansuoja säilyisi korkeatasoisena, sijoituspalveluyritykset, jotka säilyttävät asiakkaan lukuun hallussapitämänsä rahoitusvälineet yhdellä tai useammalla kolmannessa osapuolella avatulla tilillä, olisi toteutettava kolmannen osapuolen ja kyseisten rahoitusvälineiden hallussapitoon ja säilyttämiseen liittyvien järjestelyjen valinta, nimeäminen ja säännöllinen tarkistaminen asianmukaista ammattitaitoa, huolellisuutta ja varovaisuutta noudattaen. Sen varmistamiseksi, että rahoitusvälineitä hoidetaan ja suojataan koko ajan asianmukaisesti, sijoituspalveluyritysten olisi asianmukaisen huolellisuutensa puitteissa otettava huomioon myös muiden sellaisten kolmansien osapuolten asiantuntemus ja maine markkinoilla, joille alkuuperäinen kolmas osapuoli, jonka hallussa ne voivat säilyttää rahoitusvaroja, on voinut siirtää rahoitusvälineiden hallussapitoon ja säilyttämiseen liittyviä tehtäviä.
- (12) Jos sijoituspalveluyritykset tallettavat asiakasvaroja kolmannen osapuolen haltuun, niiden olisi toteutettava kolmannen osapuolen ja kyseisten rahoitusvälineiden hallussapitoon ja säilyttämiseen liittyvien järjestelyjen

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 648/2012, annettu 4 päivänä heinäkuuta 2012, OTC-johdannaisista, keskusvastaapuolista ja kauppatietorekistereistä (EUVL L 201, 27.7.2012, s. 1).

valinta, nimeäminen ja säännöllinen tarkistaminen asianmukaista ammattitaitoa, huolellisuutta ja varovaisuutta noudattaen ja tarvittaessa harkittava, onko tarpeen hajauttaa ja vähentää riskejä tallettamalla asiakasvaroja useamman kuin yhden kolmannen osapuolen haltuun asiakkaiden oikeuksien suojaamiseksi sekä tappion ja väärinkäytön riskin minimoimiseksi. Sijoituspalveluyritykset eivät saisi kiertää hajauttamisen harkitsemiseen liittyvää velvollisuuttaan vaatimalla asiakkaita luopumaan suojasta. Hajauttamisvaatimusta olisi sovellettava tämän direktiivin 4 artiklan mukaisesti säilytettyihin asiakasvaroihin. Hajauttamisvaatimuksia ei pitäisi soveltaa sellaisiin asiakasvaroihin, jotka talletetaan kolmanteen osapuoleen pelkästään liiketoimen toteuttamiseksi asiakkaan lukuun. Näin ollen jos sijoituspalveluyritys on siirtänyt asiakasvaroja käyttötilille toteuttaakseen tietyn liiketoimen asiakkaan lukuun, tällaiset varat eivät saisi kuulua hajauttamisvaatimuksen piiriin esimerkiksi silloin, kun yritys on siirtänyt varoja keskusvastapuoleen tai pörssiin toteuttaakseen vakuuksien muutospyynnön.

- (13) Sen varmistamiseksi, että asiakasvaroja suojataan riittävästi direktiivin 2014/65/EU 16 artiklan 9 kohdan mukaisesti, on tarpeen vahvistaa erityinen rajoitus sille, kuinka suuri prosenttiosuus asiakasvaroista voidaan säilyttää samaan konserniin kuuluvassa luottolaitoksessa. Tällä tavoin pitäisi merkittävästi vähentää asianmukaista huolellisuutta koskeviin vaatimuksiin mahdollisesti liittyviä ristiriitoja ja puuttua leviämiskäyttöön, joka syntyy, kun kaikki asiakasvarat säilytetään sijoituspalveluyrityksen kanssa samaan konserniin kuuluvassa luottolaitoksessa. Vaikka sijoituspalveluyritysten voi joissakin olosuhteissa olla kohtuullista ja tarkoituksenmukaista säilyttää asiakasvaroja omaan konserniinsa kuuluvissa yhteisöissä asianmukaisen harkinnan jälkeen, kansallisten viranomaisten olisi tarkistettava huolellisesti syyt, joiden vuoksi asiakasvaroja ei hajauteta sijoituspalveluyrityksen oman konsernin ulkopuolelle, jotta vältettäisiin porsaanreikien syntyminen yleisen konserninsisäisen rajoituksen soveltamisessa.
- (14) Asiakkaiden rahoitusvälineiden tai varojen suojaamiseksi sellaisten kolmansien osapuolten suorittamalta anastukselta, jotka yrittävät periä muita kuin kyseisen asiakkaan velkoja tai maksuja, sijoituspalveluyritysten olisi voitava hyväksyä asiakasvaroihin kohdistuvat vakuus-, pantti- tai kuittausoikeudet vain, jos kolmannessa maassa sovellettavassa lainsäädännössä sitä edellytetään. Asiakkaita olisi varoitettava niihin tällaisissa tapauksissa kohdistuvista erityisriskeistä ilmoittamalla niille kyseisistä riskeistä riittävän kohdennetusti.
- (15) Jotta potentiaalisia riskejä, joita liittyy sijoittajansuojaa koskevien sääntöjen noudattamatta jättämiseen, voitaisiin välttää ja vähentää varhaisessa vaiheessa, rahoitusvälineitä valmistavien ja jakelevien sijoituspalveluyritysten olisi noudatettava tuotevalvontavaatimuksia. Tuotevalvontavaatimuksia sovellettaessa olisi sijoituspalveluyrityksiä, jotka luovat, kehittävät, laskevat liikkeeseen ja/tai suunnittelevat rahoitusvälineitä, pidettävä valmistajina myös silloin, kun ne neuvovat yrityssektorin liikkeeseenlaskijoita uusien rahoitusvälineiden lanseerauksessa, kun taas rahoitusvälineitä ja -palveluja asiakkaille tarjoavia tai myyviä sijoituspalveluyrityksiä olisi pidettävä jakelijoina.
- (16) Yhteisöjen, joihin ei sovelleta direktiivin 2014/65/EU vaatimuksia mutta joille voidaan antaa kyseisen direktiivin nojalla lupa tarjota sijoituspalveluja, olisi myös noudatettava tällaisten palvelujen osalta direktiivin 2014/65/EU mukaisia tuotevalvontavaatimuksia.
- (17) Jos sijoituspalveluyritys, joka luo, kehittää, laskee liikkeeseen tai suunnittelee rahoitusvälineitä, osallistuu myös kyseisten tuotteiden jakeluun, olisi sovellettava sekä valmistajia että jakelijoita koskevia tuotevalvontavaatimuksia. Vaikkei ole tarpeen arvioida kohdemarkkinia ja laatia jakelustrategiaa kahteen kertaan, yritysten olisi varmistettava, että kerran suoritettu kohdemarkkinan arviointi ja jakelustrategian laadinta on riittävän yksityiskohtainen, jotta asiaankuuluvat valmistajan ja jakelijan velvollisuudet täytetään tällä alalla.
- (18) Ottaen huomioon direktiivissä 2014/65/EU vahvistetut vaatimukset ja sijoittajansuojan edut, tuotevalvontasääntöjä olisi sovellettava kaikkiin ensi- ja jälkimarkkinoilla myytäviin tuotteisiin riippumatta siitä, minkätyyppistä tuotetta tai palvelua tarjotaan tai mitä vaatimuksia myyntipisteessä sovelletaan. Näitä sääntöjä voidaan kuitenkin soveltaa suhteellisesti sen mukaan, kuinka monimutkaisesta tuotteesta on kyse ja missä määrin julkista tietoa on saatavilla, ottaen huomioon rahoitusvälineen, sijoituspalvelun ja kohdemarkkinan luonne. Suhteellisuudella tarkoitetaan sitä, että säännöt voivat olla suhteellisen yksinkertaiset, kun on kyse tietyistä yksinkertaisista tuotteista, joiden jakelu on pelkkä toimeksiantojen toteuttamista, jos tällaiset tuotteet ovat yhteensopivia vähittäiskaupan massamarkkinoiden tarpeiden ja ominaisuuksien kanssa.
- (19) Kohdemarkkinan tarkkuusasteen ja määrittelyperusteiden sekä asianmukaisen jakelustrategian vahvistamisperusteiden olisi oltava tuotteen kannalta merkityksellisiä ja annettava mahdollisuus arvioida, keitä ovat kohdemarkkinan asiakkaat, jotta voidaan helpottaa esimerkiksi rahoitusvälineen lanseerauksen jälkeisiä jatkuvia

tarkistuksia. Yksinkertaisempien ja yleisempien tuotteiden kohdemarkkinat voitaisiin määrittää vähemmän tarkasti, kun taas monimutkaisempien tuotteiden, kuten velkakirjojen alaskirjaukseen soveltuvien instrumenttien tai harvinaisempien tuotteiden kohdemarkkinat olisi määritettävä tarkemmin.

- (20) Jotta tuotevalvontavelvoitteet toimisivat tehokkaasti, jakelijoiden olisi tiedotettava tuotteista saamistaan kokemuksista määräajoin valmistajille. Vaikka jakelijoita ei saisi velvoittaa ilmoittamaan valmistajille jokaisesta myynnistä, niiden olisi toimitettava tiedot, jotka valmistaja tarvitsee tarkistaakseen tuotteen sekä varmistaakseen, että tuote on edelleen valmistajan määrittelemän kohdemarkkinan tarpeiden, ominaisuuksien ja tavoitteiden mukainen. Merkityksellisiä tietoja voivat olla tiedot valmistajan kohdemarkkinan ulkopuolisten myyntien määrästä, yhteenvetotiedot asiakastyypeistä, yhteenveito saaduista valituksista tai valmistajien ehdottamat kysymykset, jotka esitetään asiakkaista tehdylle otokselle palautteen saamiseksi.
- (21) Sijoittajansuojan lujittamiseksi ja selkeämmän käsityksen antamiseksi asiakkaille niiden saamien palvelujen laadusta direktiivissä 2014/65/EU on rajoitettu entisestään yritysten mahdollisuutta vastaanottaa tai maksaa kannustimia. Tätä varten olisi vahvistettava yksityiskohtaiset edellytykset kannustimien vastaanottamiselle tai maksamiselle. Erityisesti olisi täsmennettävä ja muotoiltava edellytystä, jonka mukaan kannustimien olisi parannettava asiakkaalle tarjottavan palvelun laatua. Tätä varten olisi tiettyjen muiden edellytysten täytyessä vahvistettava ei-tyhjentävä luettelo tilanteista, joita pidetään merkityksellisinä sen edellytyksen kannalta, että kannustimet parantavat asianomaiselle asiakkaalle tarjottavan palvelun laatua.
- (22) Välityspalkkio, provisio tai ei-rahallinen etu olisi maksettava tai vastaanotettava vain, jos se on perusteltavissa lisäpalvelun tai korkeatasoisemman palvelun tarjoamisella asianomaiselle asiakkaalle. Tähän voivat kuulua sijoitusneuvonnan tarjoaminen laajasta valikoimasta sopivia rahoitusvälineitä ja kyseisten rahoitusvälineiden saantimahdollisuuden tarjoaminen, mukaan luettuna asianmukainen määrä rahoitusvälineitä kolmansien osapuolten tuotteiden tarjoajilta, tai ei-riippumattoman neuvonnan tarjoaminen yhdistettynä asiakkaalle vähintään kerran vuodessa esitettävään tarjoukseen arvioida, ovatko rahoitusvälineet, joihin asiakas on sijoittanut, edelleen sopivia, tai muuhun jatkuvaan palveluun, josta asiakkaalle on todennäköisesti hyötyä. Tämä voi koskea myös muita kuin neuvontapalveluja, kun sijoituspalveluyritykset tarjoavat kilpailukykyiseen hintaan laajaa valikoimaa rahoitusvälineitä, jotka todennäköisesti vastaavat asiakkaan tarpeita, mukaan luettuna asianmukainen määrä rahoitusvälineitä sellaisilta kolmansien osapuolten tuotteiden tarjoajilta, joilla ei ole läheisiä sidoksia sijoituspalveluyritykseen, yhdessä esimerkiksi lisäarvoa tuottavien välineiden, kuten puolueettomien tiedottamisvälineiden kanssa, jotta asianomaisen asiakkaan olisi helpompi tehdä sijoituspäätöksiä tai jotta asianomainen asiakas voisi seurata, mallintaa ja mukauttaa niiden rahoitusvälineiden valikoimaa, joihin se on sijoittanut. Edellä mainittujen laadunparannusten, joita sijoituspalveluyritys tarjoaa asianomaista palvelua saaville asiakkaille, on oltava arvoltaan oikeassa suhteessa sijoituspalveluyrityksen vastaanottamiin kannustimiin.
- (23) Vaikka sijoituspalveluyritysten olisi täytettävä laadun parantamista koskevan perusteen ylläpidettävä parempaa laatutasoa, tämä ei saisi merkitä sitä, että niiden on ajan myötä jatkuvasti parannettava palvelujen laatua.
- (24) Olisi myös tarkennettava sijoituspalveluyritysten velvollisuuksia siirtää asiakkaille kaikki välityspalkkiot, provisiot tai rahalliset edut, jotka on saatu kolmansilta osapuolilta riippumattoman sijoitusneuvonnan tai salkunhoitopalvelujen yhteydessä. Vaikka yritysten olisi siirrettävä kannustimet mahdollisimman pian, tälle ei pitäisi määrätä erityistä määräaika, koska sijoituspalveluyritys voi saada maksuja kolmansilta osapuolilta eri ajankohtina ja useita asiakkaita koskevia maksuja yhdellä kertaa.
- (25) Sen varmistamiseksi, että asiakkaat saavat kattavan yleiskäsityksen tarjottuja palveluja koskevista merkityksellisistä tiedoista, sijoituspalveluyritysten olisi ilmoitettava asiakkaille niille siirretyistä välityspalkkioista, provisioista tai muista rahallisista eduista.
- (26) Sijoituspalveluyritysten, jotka tarjoavat sekä toimeenpano- että tutkimuspalveluja, olisi hinnoiteltava ja suoritettava nämä palvelut erikseen, jotta unioniin sijoittautuneet sijoituspalveluyritykset voisivat noudattaa direktiivin 2014/65/EU 24 artiklan 7 ja 8 kohdan vaatimuksia, joiden mukaan ne eivät saa vastaanottaa ja pitää itsellään välityspalkkioita, provisioita tai muita rahallisia tai ei-rahallisia etuja, jotka kolmas osapuoli tai kolmannen osapuolen lukuun toimiva henkilö maksaa tai tarjoaa ja jotka liittyvät kyseisen palvelun tarjoamiseen asiakkaille.
- (27) Jotta taattaisiin oikeusvarmuus kannustimien vastaanottamista tai maksamista koskevien uusien sääntöjen soveltamisessa erityisesti sellaisten sijoituspalveluyritysten osalta, jotka tarjoavat riippumatonta sijoitusneuvontaa tai salkunhoitopalveluja, olisi annettava lisäselvennyksiä tutkimusten maksamisesta tai vastaanottamisesta. Erityisesti silloin, kun sijoituspalveluyritys ei maksa tutkimusta suoraan omista varoistaan vaan erilliseltä tutkimusmaksutililtä suoritettuja maksuja vastaan, on varmistettava tiettyjen olennaisten edellytysten täyttyminen. Tutkimusmaksutililtä olisi rahoitettava ainoastaan asiakkaalta veloittavalla erityisellä tutkimusmaksulla, jonka olisi perustuttava pelkästään sijoituspalveluyrityksen laatimaan tutkimusbudjettiin ja joka ei saisi olla sidoksissa

asiakkaiden lukuun toteutettujen liiketoimien volyymiin ja/tai arvoon. Kaikkien asiakkaan tutkimusmaksun keräämiseen liittyvien operatiivisten järjestelyjen oli oltava täysin kyseisten edellytysten mukaiset. Käyttäessään tällaisia järjestelyjä sijoituspalvelu yrityksen olisi varmistettava, etteivät asiakasmaksuilla rahoitetun tutkimuksen kustannukset ole sidoksissa muiden palvelujen tai etujen volyymiin tai arvoon tai ettei niitä käytetä muihin tarkoituksiin, kuten toimeksiantojen toteuttamiseen liittyviin maksuihin.

- (28) Jotta varmistettaisiin, että salkunhoitajat ja riippumattomat sijoitusneuvojat seuraavat tutkimuksesta maksettuja määriä asianmukaisesti ja että aiheutuneet tutkimuskustannukset ovat asiakkaan etujen mukaisia, on aiheellista määritellä tutkimusmenoja koskevat yksityiskohtaiset hallintovaatimukset. Sijoituspalvelu yritysten olisi valvottava edelleen riittävästi tutkimuksen kokonaismenoja, tutkimusmaksujen keräämistä asiakkailta sekä maksujen määrittämistä. Tässä yhteydessä olisi katsottava, että tutkimus käsittää tutkimusaineiston tai -palvelut, jotka liittyvät yhteen tai useampaan rahoitusvälineeseen tai muuhun omaisuuserään tai rahoitusvälineiden tosiasiallisiin tai mahdollisiin liikkeeseenlaskijoihin tai jotka liittyvät läheisesti tiettyyn toimialaan tai markkinaan siten, että ne vaikuttavat kyseisen alan rahoitusvälineitä, omaisuuseriä tai liikkeeseenlaskijoita koskeviin näkemyksiin. Tällaisessa aineistossa tai tällaisissa palveluissa suositetaan tai ehdotetaan suoraan tai välillisesti sijoitusstrategiaa ja esitetään perusteltu näkemys kyseisten rahoitusvälineiden tai omaisuuserien nykyisestä tai tulevasta arvosta tai hinnasta, tai ne sisältävät muunlaisia analyysejä ja uudenlaisia näkemyksiä, ja niissä tehdään uuteen tai olemassa olevaan tietoon perustuvia päätelmiä, joilla voidaan vaikuttaa sijoitusstrategiaan ja joilla voi olla merkitystä päätöksissä, joita sijoituspalvelu yritys tekee sellaisten asiakkaiden lukuun, joita kyseisestä tutkimuksesta veloitetaan, ja jotka voivat tuoda lisäarvoa tällaisiin päätöksiin.
- (29) Jotta voitaisiin selkeyttää rajoitusta, joka koskee sijoituspalvelu yritysten riippumattoman sijoitusneuvonnan tai salkunhoidon yhteydessä vastaanottamia kannustimia, sekä tutkimuksia koskevien sääntöjen soveltamista, on myös asianmukaista osoittaa, miten vähäistä ei-rahallista etua koskevaa poikkeusta voidaan soveltaa tiettyihin muuntuyppisiin tietoihin tai aineistoihin, jotka saadaan kolmansilta osapuolilta. Erityisesti, kun yrityssektorin liikkeeseenlaskija tai mahdollinen liikkeeseenlaskija tilaa kolmannelta osapuolelta kirjallista aineistoa ja maksaa siitä edistääkseen suorittamaansa uutta liikkeeseenlaskua tai kun liikkeeseenlaskija antaa sopimusperusteisesti kolmannen osapuolen tehtäväksi tuottaa jatkuvasti tällaista aineistoa ja maksaa siitä kolmannelle osapuolelle, olisi katsottava, että tällainen aineisto voidaan hyväksyä vähäiseksi ei-rahalliseksi eduksi, jos se julkistetaan ja on vapaasti saatavilla. Myös ei-olennainen aineisto tai ei-olennaiset palvelut, jotka koostuvat esimerkiksi tuoreimpia taloustilastoja tai yritysten tuloksia koskevista lyhyen aikavälin markkinakommenteista tai tulevia julkaisuja tai tapahtumia koskevista tiedoista, jotka kolmas osapuoli toimittaa ja jotka sisältävät ainoastaan lyhyen tiivistelmän sen näitä tietoja koskevasta kannasta, jota ei perustella ja joka ei sisällä asiasisältöä koskevaa analyysiä, eli niissä esimerkiksi pelkästään toistetaan olemassa olevaan suositukseen tai olennaisiin tutkimisaineistoihin tai -palveluihin perustuva näkemys, voidaan katsoa rahoitusvälineitä tai sijoituspalvelua koskeviksi tiedoiksi, jotka luonteensa ja laajuutensa perusteella muodostavat hyväksyttävän vähäisen ei-rahallisen edun.
- (30) Erityisesti on huomattava, että ei-rahallista etua, jossa kolmas osapuoli antaa sijoituspalvelu yritykselle arvokkaita resursseja, ei saa pitää vähäisenä etuna, ja tällaisen edun on katsottava haittaavan sen veloitteen noudattamista, jonka mukaan sijoituspalvelu yrityksen on toimittava asiakkaan edun mukaisesti.
- (31) Tässä direktiivissä kunnioitetaan perusoikeuksia ja noudatetaan Euroopan unionin perusoikeuskirjassa tunnustettuja periaatteita, erityisesti oikeutta henkilötietojen suojaan, elinkeinovapautta, oikeutta kuluttajansuojaan, oikeutta tehokkaisiin oikeussuojakeinoihin ja puolueettomaan tuomioistuimeen, ja tämä direktiivi on pantava täytäntöön näiden oikeuksien ja periaatteiden mukaisesti.
- (32) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) N:o 1095/2010 ⁽¹⁾ perustetulta Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselta (EAMV) on pyydetty tekninen lausunto tässä direktiivissä vahvistetuista säännöistä.
- (33) Jotta toimivaltaiset viranomaiset ja sijoituspalvelu yritykset voisivat sopeutua tämän direktiivin uusiin vaatimuksiin siten, että vaatimuksia voidaan soveltaa tehokkaasti ja vaikuttavasti, päivä, jona tämä direktiivi saatetaan osaksi kansallista lainsäädäntöä, olisi sovitettava yhteen sen päivän kanssa, jona direktiivi 2014/65/EU saatetaan osaksi kansallista lainsäädäntöä, ja tämän direktiivin soveltamispäivä olisi sovitettava yhteen direktiivin 2014/65/EU soveltamispäivien kanssa.
- (34) Jäsenvaltiot ovat selittävistä asiakirjoista 28 päivänä syyskuuta 2011 annetun jäsenvaltioiden ja komission yhteisen poliittisen lausuman mukaisesti sitoutuneet perustelluissa tapauksissa liittämään ilmoitukseen toimenpiteistä, jotka koskevat direktiivin saattamista osaksi kansallista lainsäädäntöä, yhden tai useamman asiakirjan, joista käy ilmi direktiivin osien ja kansallisen lainsäädännön osaksi saattamiseen tarkoitettujen välineiden vastaavien osien suhde,

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1095/2010, annettu 24 päivänä marraskuuta 2010, Euroopan valvontaviranomaisen (Euroopan arvopaperimarkkinaviranomainen) perustamisesta sekä päätöksen N:o 716/2009/EY muuttamisesta ja komission päätöksen 2009/77/EY kumoamisesta (EUVL L 331, 15.12.2010, s. 84).

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN DIREKTIIVIN:

I LUKU

SOVELTAMISALA

1 artikla

Soveltamisala ja määritelmät

1. Tätä direktiiviä sovelletaan sijoituspalveluyrityksiin, rahastoyhtiöihin Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/65/EY⁽¹⁾ 6 artiklan 4 kohdan mukaisesti ja vaihtoehtoisten sijoitusrahastojen hoitajiin Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2011/61/EU⁽²⁾ 6 artiklan 6 kohdan mukaisesti.

2. Sovellettaessa tämän direktiivin II, III ja IV lukua viittauksia sijoituspalveluyrityksiin ja rahoitusvälineisiin on pidettävä viittauksina myös luottolaitoksiin ja strukturoituihin talletuksiin kaikkien direktiivin 2014/65/EU 1 artiklan 3 ja 4 kohdassa tarkoitettujen vaatimusten osalta.

3. 'Arvopapereilla toteutettavalla rahoitustoimella' tarkoitetaan arvopapereilla toteutettavien rahoitustoimien ja uudelleenkäytön raportoinnista ja läpinäkyvyydestä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2015/2365⁽³⁾ 3 artiklan 11 kohdassa määriteltyjä liiketoimia.

4. 'Hyväksyttävällä rahamarkkinarahastolla' tarkoitetaan yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavaa yritystä, joka on saanut toimiluvan direktiivin 2009/65/EY nojalla tai joka on valvonnan kohteena ja on tarvittaessa saanut toimiluvan viranomaiselta luvan myöntävän jäsenvaltion kansallisen lainsäädännön nojalla ja joka täyttää kaikki seuraavat edellytykset:

- a) sen ensisijaisena sijoitustavoitteena on yrityksen nettoarvon säilyttäminen joko jatkuvasti nimellisarvon suuruisena (ilman tuottoa) tai sijoittajien alkupääoman ja siihen lisätyn tuoton suuruisena;
- b) saavuttaakseen tämän ensisijaisen sijoitustavoitteensa se sijoittaa yksinomaan korkealuokkaisiin rahamarkkinavälineisiin, joiden juoksuaika tai jäljellä oleva juoksuaika on enintään 397 vuorokautta tai joiden säännölliset tuoton tarkistukset vastaavat tällaista juoksuaikaa ja joiden painotettu keskimääräinen juoksuaika on 60 vuorokautta. Se voi saavuttaa tämän tavoitteen myös sijoittamalla toissijaisesti talletuksiin luottolaitoksissa;
- c) sen on tarjottava likviditeettiä samana tai seuraavana päivänä tapahtuvan toimituksen kautta.

Sovellettaessa b alakohtaa rahamarkkinavälineen katsotaan olevan korkealuokkainen, jos rahasto- tai sijoitusyhtiö suorittaa rahamarkkinavälineiden luottoluokituksesta oman dokumentoidun arviointinsa, jonka perusteella se voi katsoa rahamarkkinavälineen olevan korkealuokkainen. Jos yksi tai useampi EAMV:n rekisteröimä ja valvoma luottoluokituslaitos on antanut rahamarkkinavälineestä luottoluokituksen, muun muassa kyseiset luottoluokitukset olisi otettava huomioon rahasto- tai sijoitusyhtiön sisäisessä arvioinnissa.

II LUKU

ASIAKKAIDEN RAHOITUSVÄLINEIDEN JA VAROJEN SUOJAAMINEN

2 artikla

Asiakkaiden rahoitusvälineiden ja varojen suojaaminen

1. Jäsenvaltioiden on edellytettävä, että sijoituspalveluyritykset noudattavat seuraavia vaatimuksia:

- a) niiden on säilytettävä tietoja ja ylläpidettävä tilejä, joiden perusteella ne voivat milloin tahansa viipymättä erottaa hallussaan olevat asiakkaiden varat toisistaan ja asiakkaiden varat omista varoistaan;
- b) niiden on säilytettävä tietoja ja ylläpidettävä tilejä tavalla, joka varmistaa niiden oikeellisuuden ja varsinkin sen, että ne vastaavat asiakkaiden lukuun hallussa pidettyjä rahoitusvälineitä ja varoja ja että niitä voidaan käyttää kirjausketjuna;

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/65/EY, annettu 13 päivänä heinäkuuta 2009, siirtokelpoisiin arvopapereihin kohdistuvaa yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavia yrityksiä (yhteissijoitusyritykset) koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta (EUVL L 302, 17.11.2009, s. 32).

⁽²⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2011/61/EU, annettu 8 päivänä kesäkuuta 2011, vaihtoehtoisten sijoitusrahastojen hoitajista ja direktiivin 2003/41/EY ja 2009/65/EY sekä asetuksen (EY) N:o 1060/2009 ja (EU) N:o 1095/2010 muuttamisesta (EUVL L 174, 1.7.2011, s. 1).

⁽³⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2015/2365, annettu 25 päivänä marraskuuta 2015, arvopapereilla toteutettavien rahoitustoimien ja uudelleenkäytön raportoinnista ja läpinäkyvyydestä sekä asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta (EUVL L 337, 23.12.2015, s. 1).

- c) niiden on tarkistettava säännöllisesti, että niiden sisäiset tilit ja tiedot vastaavat kyseisiä varoja säilyttävien kolmansien osapuolten tilejä ja tietoja;
- d) niiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet varmistaakseen, että 3 artiklan mukaisesti kolmannen osapuolen hallussa säilytetyt asiakkaan rahoitusvälineet voidaan erottaa sijoituspalvelu yritykselle kuuluvista rahoitusvälineistä ja kyseiselle kolmannelle osapuolelle kuuluvista rahoitusvälineistä siten, että ne on kirjattu kolmannen osapuolen kirjanpidossa eri tileille, tai muilla vastaavilla toimenpiteillä, joilla saavutetaan samantasoinen suoja;
- e) niiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet varmistaakseen, että 4 artiklan mukaisesti keskuspankissa, luottolaitoksessa tai kolmannessa maassa toimiluvan saaneessa pankissa tai hyväksyttävässä rahamarkkinarahastossa säilytetyt asiakkaiden varat säilytetään yhdellä tai useammalla sellaisista tileistä erillisellä tilillä, joita käytetään sijoituspalvelu yritykselle kuuluvien varojen säilyttämiseen;
- f) niiden on otettava käyttöön riittävät toimintajärjestelyt minimoidakseen riskin siitä, että asiakkaan varat tai kyseisiin varoihin liittyvät oikeudet häviävät tai vähenevät varojen väärinkäytön, niihin liittyvän petoksen, huonon hallinnon, tietojen riittämättömän kirjaamisen ja säilyttämisen tai huolimattomuuden vuoksi.

2. Jos sovellettavasta laista ja erityisesti omaisuus- tai maksukyvyttömyyssäännöksistä seuraa, että sijoituspalvelu yritykset eivät voi noudattaa tämän artiklan 1 kohtaa asiakkaiden oikeuksien suojaamiseksi niin, että direktiivin 2014/65/EU 16 artiklan 8 ja 9 kohdan vaatimukset täyttyvät, jäsenvaltioiden on vaadittava sijoituspalvelu yrityksiä ottamaan käyttöön järjestelyjä, joilla varmistetaan asiakkaan varojen suojaaminen ja tämän artiklan 1 kohdan tavoitteiden täytyminen.

3. Jos sillä lainkäyttöalueella sovellettava lainsäädäntö, jolla asiakkaan varoja tai rahoitusvälineitä säilytetään, estää sijoituspalvelu yrityksiä noudattamasta 1 kohdan d tai e alakohdan, jäsenvaltioiden on määrättävä vaatimukset, joilla on asiakkaan oikeuksien suojaamisen kannalta vastaavat vaikutukset.

Tukeutuessaan tällaisiin 2 artiklan 1 kohdan d tai e alakohdan mukaisiin vastaaviin vaatimuksiin jäsenvaltioiden on varmistettava, että sijoituspalvelu yritykset ilmoittavat asiakkaille, että tällaisissa tapauksissa ne eivät hyödy direktiivin 2014/65/EU ja tämän direktiivin mukaisista säännöksistä.

4. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että asiakkaan rahoitusvälineisiin tai varoihin kohdistuvat vakuus-, pantti- tai kuittausoikeudet, jotka antavat kolmannelle osapuolelle mahdollisuuden myydä asiakkaan rahoitusvälineitä tai varoja periäkseen velkoja, jotka eivät liity asiakkaaseen tai asiakkaalle tarjottuihin palveluihin, eivät ole sallittuja, paitsi jos tätä edellytetään sillä kolmannen maan lainkäyttöalueella, jolla asiakkaan varoja tai rahoitusvälineitä säilytetään.

Jos sijoituspalvelu yritykset ovat velvollisia tekemään sopimuksia, joilla luodaan tällaisia vakuus-, pantti- tai kuittausoikeuksia, jäsenvaltioiden on vaadittava niitä tiedottamaan tästä asiakkaille ja ilmoittamaan niille kyseisiin järjestelyihin liittyvät riskit.

Jos yritys on myöntänyt asiakkaiden rahoitusvälineisiin tai varoihin kohdistuvia vakuus-, pantti- tai kuittausoikeuksia tai jos yritykselle on ilmoitettu niiden myöntämisestä, nämä oikeudet on kirjattava asiakassopimuksiin ja yrityksen omaan kirjanpitoon, jotta asiakasvarojen omistusoikeus olisi selvä, esimerkiksi maksukyvyttömyystilanteessa.

5. Jäsenvaltioiden on vaadittava sijoituspalvelu yrityksiä huolehtimaan siitä, että asiakkaiden rahoitusvälineitä ja varoja koskevat tiedot ovat helposti seuraavien tahojen saatavilla: toimivaltaiset viranomaiset, nimetyt maksukyvyttömyysmenettelyn selvittäjät sekä toimintansa jatkamiseen kykenemättömien laitosten kriisinratkaisusta vastaavat tahot. Saataville annettaviin tietoihin on kuuluttava seuraavat tiedot:

- a) asiaankuuluvat sisäiset tilit ja tiedot, joista voidaan helposti todeta asiakkaan lukuun hallussa pidettyjen varojen ja rahoitusvälineiden saldot;
- b) tiedot siitä, missä sijoituspalvelu yritykset säilyttävät asiakasvaroja 4 artiklan mukaisesti, sekä tiedot tileistä, joilla asiakasvarat säilytetään, ja tiedot kyseisten yritysten kanssa tehdyistä asiaankuuluvista sopimuksista;
- c) jos rahoitusvälineet ovat 3 artiklan mukaisesti sijoituspalvelu yritysten hallussa, tiedot kolmansissa osapuolissa avatuista tileistä ja kyseisten kolmansien osapuolten kanssa tehdyistä asiaankuuluvista sopimuksista sekä tiedot kyseisten sijoituspalvelu yritysten kanssa tehdyistä asiaankuuluvista sopimuksista;
- d) tiedot kolmansista osapuolista, jotka hoitavat asiaankuuluvia tehtäviä (ulkoistaminen), ja tiedot ulkoistetuista tehtävistä;
- e) yrityksen avainhenkilöt, jotka osallistuvat asiaankuuluviin menettelyihin, mukaan luettuina henkilöt, joiden vastuulla on valvoa asiakasvarojen suojaamiseen liittyvien yrityksen vaatimusten noudattamista; ja
- f) sopimukset, jotka auttavat määrittämään asiakasvarojen omistusoikeuden.

3 artikla

Asiakkaiden rahoitusvälineiden säilyttäminen

1. Jäsenvaltioiden on sallittava, että sijoituspalveluyritykset säilyttävät asiakkaan lukuun hallussapitämänsä rahoitusvälineet yhdellä tai useammalla kolmannessa osapuolella avatulla tilillä, edellyttäen, että sijoituspalveluyritykset toteuttavat asianmukaista ammattitaitoa, huolellisuutta ja varovaisuutta noudattaen kolmannen osapuolen ja kyseisten rahoitusvälineiden hallussapitoon ja säilyttämiseen liittyvien järjestelyjen valinnan, nimeämisen ja säännöllisen tarkistamisen.

Jäsenvaltioiden on varmistettava erityisesti, että sijoituspalveluyritykset ottavat huomioon kolmannen osapuolen asiantuntemuksen ja maineen markkinoilla sekä kyseisten rahoitusvälineiden hallussapitoa koskevaan lainsäädäntöön liittyvät vaatimukset, jotka voisivat vaikuttaa kielteisesti asiakkaiden oikeuksiin.

2. Jos sijoituspalveluyritys ehdottaa asiakkaan rahoitusvälineiden säilytyspaikaksi kolmatta osapuolta, jäsenvaltioiden on varmistettava, että kyseinen sijoituspalveluyritys säilyttää rahoitusvälineitä kolmannen osapuolen hallussa sellaisella lainkäyttöalueella, jolla rahoitusvälineiden säilyttäminen toisen henkilön lukuun on erityisen sääntelyn ja valvonnan kohteena, ja että kyseinen kolmas osapuoli on tällaisen erityisen sääntelyn ja valvonnan kohteena.

3. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että sijoituspalveluyritykset eivät säilytä asiakkaan lukuun hallussapidettyjä rahoitusvälineitä kolmannessa osapuolella sellaisessa kolmannessa maassa, joka ei säätele rahoitusvälineiden hallussapitoa ja säilyttämistä toisen henkilön lukuun, jollei jokin seuraavista edellytyksistä täyty:

- a) rahoitusvälineiden tai niihin liittyvien sijoituspalvelujen luonne edellyttää, että ne on säilytettävä kolmannessa osapuolella kyseisessä kolmannessa maassa;
- b) kun rahoitusvälineitä pidetään hallussa ammattimaisen asiakkaan lukuun, kyseinen asiakas vaatii kirjallisesti sijoituspalveluyritystä säilyttämään rahoitusvälineet kolmannessa osapuolella kyseisessä kolmannessa maassa.

4. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että 2 ja 3 kohdan vaatimuksia sovelletaan myös, kun kolmas osapuoli on siirtänyt jonkin rahoitusvälineiden hallussapitoon ja säilyttämiseen liittyvän tehtävänsä toiselle kolmannelle osapuolelle.

4 artikla

Asiakasvarojen säilyttäminen

1. Jäsenvaltioiden on edellytettävä, että sijoituspalveluyritykset tallettavat saamansa asiakasvarat viipymättä yhdelle tai useammalle tilille, joka on avattu jossakin seuraavista:

- a) keskuspankki;
- b) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2013/36/EU ⁽¹⁾ mukaisesti toimiluvan saanut luottolaitos;
- c) kolmannessa maassa toimiluvan saanut pankki;
- d) hyväksyttävä rahamarkkinarahasto.

Ensimmäistä alakohtaa ei sovelleta direktiivin 2013/36/EU mukaisesti toimiluvan saaneeseen luottolaitokseen sen hallussa pitämien kyseisessä direktiivissä tarkoitettujen talletusten osalta.

2. Jos sijoituspalveluyritykset eivät säilytä asiakkaan varoja keskuspankissa, jäsenvaltioiden on edellytettävä, että sijoituspalveluyritykset toteuttavat asianmukaista ammattitaitoa, huolellisuutta ja varovaisuutta noudattaen sen luottolaitoksen, pankin tai rahamarkkinarahaston, jossa varoja säilytetään, ja kyseisten varojen hallussapitoon liittyvien järjestelyjen valinnan, nimeämisen ja säännöllisen tarkistamisen ja että ne harkitsevat kyseisten varojen hajauttamisen tarvetta asianmukaisen huolellisuutensa puitteissa.

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että sijoituspalveluyritykset ottavat asiakkaan oikeuksien turvaamiseksi erityisesti huomioon tällaisten laitosten tai rahamarkkinarahastojen asiantuntemuksen ja maineen markkinoilla sekä asiakkaan varojen hallussapitoa koskevaan lainsäädäntöön tai säännöksiin liittyvät vaatimukset tai markkinakäytännöt, jotka voisivat vaikuttaa kielteisesti asiakkaiden oikeuksiin.

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2013/36/EU, annettu 26 päivänä kesäkuuta 2013, oikeudesta harjoittaa luottolaitostoimintaa ja luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusvalvonnasta, direktiivin 2002/87/EY muuttamisesta sekä direktiivien 2006/48/EY ja 2006/49/EY kumoamisesta (EUVL L 176, 27.6.2013, s. 338).

Jäsenvaltioiden on vaadittava sijoituspalveluyrityksiä varmistamaan, että asiakkaat antavat nimenomaisen suostumuksensa varojensa säilyttämiseen jossakin hyväksyttävässä rahamarkkinarahastossa. Sen varmistamiseksi, että tämä suostumusta koskeva oikeus on tosiasiallinen, sijoituspalveluyritysten on ilmoitettava asiakkaille, että hyväksyttävässä rahamarkkinarahastossa säilytettyjä varoja ei pidetä hallussa asiakasvarojen säilyttämistä koskevien tämän direktiivin vaatimusten mukaisesti.

3. Jos sijoitusyritykset säilyttävät asiakasvaroja luottolaitoksessa, pankissa tai rahamarkkinarahastossa, joka kuuluu samaan konserniin kuin kyseinen sijoituspalveluyritys, jäsenvaltioiden on edellytettävä, että ne rajoittavat tällaisessa konserniyhteisössä tai tällaisten konserniyhteisöjen yhdistelmässä säilytettävät varat 20 prosenttiin kaikista tällaisista varoista.

Sijoituspalveluyrityksen ei tarvitse noudattaa tätä rajoitusta, jos se pystyy osoittamaan, että edellisen kohdan mukainen vaatimus ei ole oikeassa suhteessa sen liiketoiminnan luonteeseen, laajuuteen ja monimuotoisuuteen eikä edellisessä alakohdassa tarkoitettujen kolmansien osapuolten tarjoamaan turvallisuuteen, ottaen joka tapauksessa huomioon sen hallussa olevien asiakasvarojen pieni määrä. Sijoituspalveluyritysten on määräjain tarkistettava tämän alakohdan mukaisesti suoritettua arviointia ja annettava ensimmäinen arviointinsa ja tarkistetut arviointinsa tiedoksi kansallisille toimivaltaisille viranomaisille.

5 artikla

Asiakkaiden rahoitusvälineiden käyttäminen

1. Jäsenvaltioiden on edellytettävä, että sijoituspalveluyritykset saavat osallistua arvopapereilla toteutettaviin rahoitustoimiin asiakkaan lukuun säilyttämällä rahoitusvälineillä tai käyttää tällaisia rahoitusvälineitä muulla tavoin omaan lukuunsa tai sijoituspalveluyrityksen toisen henkilön tai asiakkaan lukuun ainoastaan silloin, kun kumpikin seuraavista edellytyksistä täyttyy:

- a) asiakas on antanut rahoitusvälineiden käyttöön ennakolta tietyin ehdoin nimenomaisen suostumuksensa, josta on selvä kirjallinen todiste ja joka on vahvistettu allekirjoituksella tai vastaavalla menetelmällä; ja
- b) kyseisen asiakkaan rahoitusvälineitä käytetään ainoastaan hänen hyväksymiään ehtoja noudattaen.

2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että sijoituspalveluyritykset saavat osallistua arvopapereilla toteutettaviin rahoitustoimiin rahoitusvälineillä, joita ne säilyttävät asiakkaan lukuun kolmannen osapuolen ylläpitämällä yhteistilillä, tai muuten käyttää yhteistilillä säilytettäviä rahoitusvälineitä omaan lukuunsa tai toisen henkilön lukuun ainoastaan silloin, kun vähintään yksi seuraavista edellytyksistä täyttyy 1 kohdan vaatimusten lisäksi:

- a) jokainen asiakas, jonka rahoitusvälineitä säilytetään yhteistilillä, on antanut ennakolta erillisen suostumuksensa 1 kohdan a alakohdan mukaisesti;
- b) sijoituspalveluyrityksellä on käytössään järjestelmät ja valvontamenettelyt sen varmistamiseksi, että ainoastaan sellaisia rahoitusvälineitä, jotka kuuluvat 1 kohdan a alakohdan mukaisesti ennakolta erillisen suostumuksensa antaneille asiakkaille, käytetään tällä tavoin.

Jotta mahdolliset tappiot voidaan kohdentaa asianmukaisesti, sijoituspalveluyrityksen säilyttämiin tietoihin on sisällytettävä yksityiskohtaiset tiedot asiakkaasta, jonka ohjeiden mukaisesti rahoitusvälineitä on käytetty, ja käytettyjen rahoitusvälineiden määrästä kunkin suostumuksensa antaneen asiakkaan osalta.

3. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että sijoituspalveluyritykset toteuttavat asianmukaiset toimenpiteet estääkseen asiakkaiden rahoitusvälineiden luvattoman käytön omaan lukuunsa tai toisen henkilön lukuun esimerkiksi seuraavin keinoin:

- a) asiakkaiden kanssa tehdään sopimukset toimenpiteistä, jotka sijoituspalveluyritykset toteuttavat, jos asiakkaalla ei ole toimituspäivänä riittävästi varoja tilillään, kuten vastaavien arvopapereiden lainaksi ottaminen asiakkaan lukuun tai position kumoaminen;
- b) sijoituspalveluyritys seuraa tiiviisti arvioitua kapasiteettiaan suorittaa toimitus toimituspäivänä, ja sen puuttuessa otetaan käyttöön korjaustoimenpiteitä; ja
- c) toimittamatta jääneitä arvopapereita seurataan tiivistä ja ne vaaditaan nopeasti, jos niitä ei ole toimitettu toimituspäivä tai sen jälkeen.

4. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että sijoituspalveluyritykset ottavat kaikkia asiakkaita varten käyttöön erityisjärjestelyt sen varmistamiseksi, että asiakkaan rahoitusvälineiden lainaksiottaja asettaa asianmukaiset vakuudet ja että yritys valvoo vakuuksien olevan jatkuvasti asianmukaisia ja toteuttaa tarvittavat toimenpiteet säilyttääkseen tasapainon asiakkaan rahoitusvälineiden arvoon nähden.

5. Jäsenvaltioiden on varmistettava, etteivät sijoituspalveluyritykset tee järjestelyjä, jotka ovat direktiivin 2014/65/EU 16 artiklan 10 kohdan mukaan kiellettyjä.

6 artikla

Omistusoikeuden siirtävien vakuusjärjestelyjen epäasianmukainen käyttö

1. Jäsenvaltioiden on edellytettävä, että sijoituspalveluyritykset harkitsevat tarkkaan omistusoikeuden siirtävien vakuusjärjestelyjen käyttöä, kun on kyse asiakkaan yritykseen kohdistuvan veloitteen ja yrityksen tekemien omistusoikeuden siirtävien vakuusjärjestelyjen piiriin kuuluvien asiakasvarojen välisestä suhteesta, ja että ne pystyvät osoittamaan tehneensä näin.
2. Harkitessaan ja dokumentoidessaan omistusoikeuden siirtävien vakuusjärjestelyjen käytön asianmukaisuutta sijoituspalveluyritysten on otettava huomioon kaikki seuraavat tekijät:
 - a) onko asiakkaan yritykseen kohdistuvan veloitteen ja omistusoikeuden siirtävien vakuusjärjestelyjen käytön välillä vain hyvin heikko yhteys, mukaan luettuna se, onko asiakkaan yritykselle olevan velan todennäköisyys pieni tai merkityksetön;
 - b) onko omistusoikeuden siirtävien vakuusjärjestelyjen piiriin kuuluvien asiakkaan varojen tai rahoitusvälineiden määrä huomattavasti suurempi kuin asiakkaan velvoite tai jopa rajoittamaton, jos asiakkaalla on ylipäätään mitään velvoitteita yritystä kohtaan; ja
 - c) otetaanko kaikkien asiakkaiden rahoitusvälineet tai varat omistusoikeuden siirtävien vakuusjärjestelyjen piiriin ottamatta huomioon, mitä velvoitteita kullakin asiakkaalla on yritystä kohtaan.
3. Käyttäessään omistusoikeuden siirtäviä vakuusjärjestelyjä sijoituspalveluyritysten on osoitettava ammattimaisille asiakkaille ja hyväksyttävillä vastapuolilla näiden järjestelyjen käyttöön liittyvät riskit sekä kyseisten järjestelyjen vaikutukset asiakkaan rahoitusvälineisiin ja varoihin.

7 artikla

Asiakasvarojen suojaamista koskevat ohjaus- ja hallintojärjestelmät

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että sijoituspalveluyritykset nimeävät yhden toimihenkilön, jolla on riittävät taidot ja valtuudet, vastaamaan erityisesti sellaisista kysymyksistä, jotka koskevat yritysten asiakkaiden rahoitusvälineiden ja varojen suojaamiseen liittyvien veloitteiden noudattamista.

Jäsenvaltioiden on annettava sijoituspalveluyritysten päättää, varmistaen samalla tämän direktiivin täysimittaisen noudattamisen, onko nimetyn toimihenkilön hoidettava ainoastaan tätä tehtävää vai voiko hän hoitaa tehtävänsä tehokkaasti ja hoitaa samalla myös muita tehtäviä.

8 artikla

Ulkoisten tilintarkastajien raportointi

Jäsenvaltioiden on edellytettävä, että sijoituspalveluyritykset varmistavat ulkoisten tilintarkastajiensa raportoivan vähintään vuosittain sijoituspalveluyrityksen kotijäsenvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle direktiivin 2014/65/EU 16 artiklan 8, 9 ja 10 kohdan ja tämän luvun mukaisten yrityksen järjestelyjen riittävyydestä.

III LUKU

TUOTEVALVONTA-AATIMUKSET

9 artikla

Rahoitusvälineitä valmistavien sijoituspalveluyritysten tuotevalvontavelvoitteet

1. Jäsenvaltioiden on edellytettävä, että sijoituspalveluyritykset noudattavat tätä artiklaa valmistaessaan rahoitusvälineitä, mikä käsittää rahoitusvälineiden luomisen, kehittämisen, liikkeeseenlaskuun ja/tai suunnittelun.

Jäsenvaltioiden on edellytettävä, että rahoitusvälineitä valmistavat sijoituspalveluyritykset noudattavat 2–15 kohdan asiaankuuluvia vaatimuksia asianmukaisesti ja oikeasuhteisesti ottaen huomioon rahoitusvälineen, sijoituspalvelun ja tuotteen kohdemarkkinan luonteen.

2. Jäsenvaltioiden on edellytettävä, että sijoituspalveluyritykset vahvistavat menettelyt ja toimenpiteet sen varmistamiseksi, että rahoitusvälineiden valmistaminen on eturistiriitojen asianmukaista hallintaa koskevien vaatimusten mukaista, palkitseminen mukaan luettuna, ja että ne noudattavat ja ylläpitävät näitä menettelyjä ja toimenpiteitä. Rahoitusvälineitä valmistavien sijoituspalveluyritysten on varmistettava erityisesti, ettei rahoitusvälineiden suunnittelulla, niiden ominaispiirteet mukaan luettuina, ole kielteisiä vaikutuksia loppuasiakkaisiin tai ettei se aiheuta markkinoiden eheyteen liittyviä ongelmia antamalla yritykselle mahdollisuuden vähentää omia tuotteen kohde-etuutena oleviin omaisuuseriin liittyviä riskejään tai vastuutaan tai vapautua niistä, kun sijoituspalveluyritys pitää jo kohde-etuutena olevia omaisuuseriä hallussaan omaan lukuunsa.

3. Jäsenvaltioiden on edellytettävä, että sijoituspalveluyritykset analysoivat mahdollisia eturistiriitoja aina, kun rahoitusväline valmistetaan. Sijoituspalveluyritysten on arvioitava erityisesti, luodaanko rahoitusvälineellä sellainen tilanne, jossa loppuasiakkaisiin voi kohdistua kielteisiä vaikutuksia, jos loppuasiakkaat ottavat

a) vastakkaisen position kuin yrityksellä itsellään on aiemmin ollut; tai

b) sille positiolle vastakkaisen position, jonka yritys haluaa säilyttää tuotteen myynnin jälkeen.

4. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että sijoituspalveluyritykset tutkivat, voiko rahoitusväline uhata rahoitusmarkkinoiden moitteetonta toimintaa tai vakautta, ennen kuin ne päättävät lanseerata tuotteen.

5. Jäsenvaltioiden on vaadittava sijoituspalveluyrityksiä varmistamaan, että rahoitusvälineiden valmistukseen osallistuvalla henkilöstöllä on asiantuntemus, joka tarvitaan niiden rahoitusvälineiden ominaisuuksien ja riskien ymmärtämiseksi, joita kyseiset yritykset aikovat valmistaa.

6. Jäsenvaltioiden on vaadittava sijoituspalveluyrityksiä varmistamaan, että ylin hallintoelin tosiasiallisesti valvoo yrityksen tuotevalvontaprosessia. Sijoituspalveluyritysten on varmistettava, että ylimmälle hallintoelimelle annettaviin vaatimustenmukaisuuskertomuksiin sisällytetään järjestelmällisesti tiedot yrityksen valmistamista rahoitusvälineistä, jakelustrategiaa koskevat tiedot mukaan luettuina. Sijoituspalveluyritysten on annettava kertomukset pyynnöstä toimivaltaisen viranomaisensa saataville.

7. Jäsenvaltioiden on vaadittava sijoituspalveluyrityksiä varmistamaan, että säännösten noudattamista valvova toiminto valvoo tuotevalvontajärjestelyjen kehittämistä ja säännöllistä tarkistamista havaitakseen riskit siitä, ettei yritys noudata tässä artiklassa säädettyjä velvoitteita.

8. Jäsenvaltioiden on edellytettävä, että sijoituspalveluyritykset luodessaan, kehittäessään, laskiessaan liikkeeseen ja/tai suunnitellessaan tuotteen yhteistyössä myös sellaisten yhteisöjen kanssa, jotka eivät ole saaneet toimilupaa ja joita ei valvota direktiivin 2014/65/EU mukaisesti, tai kolmansien maiden yritysten kanssa, vahvistavat keskinäiset velvoitteensa kirjallisessa sopimuksessa.

9. Jäsenvaltioiden on vaadittava sijoituspalveluyrityksiä määrittämään kullekin rahoitusvälineelle riittävän tarkasti mahdollinen kohdemarkkina sekä täsmentämään asiakastyypin (-tyypit), jonka (joiden) tarpeiden, ominaisuuksien ja tavoitteiden kanssa rahoitusväline on yhteensopiva. Tässä menettelyssä yrityksen on myös yksilöitävä asiakasryhmä (-ryhmät), jonka (joiden) tarpeiden, ominaisuuksien ja tavoitteiden kanssa rahoitusväline ei ole yhteensopiva. Jos sijoituspalveluyritykset valmistavat rahoitusvälineen yhteistyössä, on määritettävä ainoastaan yksi kohdemarkkina.

Muiden sijoituspalveluyritysten välityksellä jaeltavia rahoitusvälineitä valmistavien sijoituspalveluyritysten on määritettävä sellaisten asiakkaiden tarpeet ja ominaisuudet, joille tuote soveltuu, sellaisten teoreettisten tietojen ja aiempien kokemusten perusteella, joita niillä on kyseisestä rahoitusvälineestä tai samankaltaisista rahoitusvälineistä, rahoitusmarkkinoista sekä mahdollisten loppuasiakkaiden tarpeista, ominaisuuksista ja tavoitteista.

10. Jäsenvaltioiden on vaadittava sijoituspalveluyrityksiä tekemään rahoitusvälineistään skenaarioanalyysi, jossa arvioidaan, mitä heikkojen asiakastulosten riskejä tuotteeseen liittyy loppuasiakkaiden tasolla ja missä olosuhteissa tällaisia tuloksia voi esiintyä. Sijoituspalveluyritysten on arvioitava, mitä rahoitusvälineelle tapahtuisi kielteisissä olosuhteissa esimerkiksi silloin, kun

a) markkinaympäristö heikkenee;

b) rahoitusvälineen valmistaja tai sen valmistukseen ja/tai toimintaan osallistuva kolmas osapuoli joutuu taloudellisiin vaikeuksiin tai jokin toinen vastapuoliriski toteutuu;

- c) rahoitusvälineestä ei tule kaupallisesti kannattavaa; tai
- d) rahoitusvälineen kysyntä on huomattavasti ennakoitua suurempaa, mikä kohdistaa paineita yrityksen resursseihin ja/tai kohde-etuutena olevaan välineeseen.

11. Jäsenvaltioiden on vaadittava sijoituspalveluyrityksiä selvittämään, vastaako rahoitusväline kohdemarkkinan määritettyjä tarpeita, ominaisuuksia ja tavoitteita, myös tarkastelemalla seuraavia näkökohtia:

- a) rahoitusvälineen riski-tuotto-profiili on kohdemarkkinan mukainen; ja
- b) rahoitusvälineen suunnittelu perustuu asiakasta hyödyttäviin ominaisuuksiin eikä liiketoimintamalliin, joka edellyttää asiakastulosten olevan heikkoja ollakseen kannattava.

12. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että sijoituspalveluyritykset tutkivat ehdotetun rahoitusvälineen kulurakenteen, myös tarkastelemalla seuraavia näkökohtia:

- a) rahoitusvälineen kustannukset ja maksut sopivat yhteen kohdemarkkinan tarpeiden, tavoitteiden ja ominaisuuksien kanssa;
- b) maksut eivät heikennä rahoitusvälineen tuotto-odotuksia esimerkiksi siinä tapauksessa, että kustannukset ja maksut ovat yhtä suuret kuin tai ylittävät tai kumoavat lähes kaikki odotettavissa olevat veroetuudet, joita rahoitusvälineeseen liittyy; ja
- c) rahoitusvälineen kulurakenne on kohdemarkkinan kannalta riittävän läpinäkyvä esimerkiksi siten, ettei siinä peitellä maksuja tai ettei se ole liian monimutkainen ymmärtää.

13. Jäsenvaltioiden on vaadittava sijoituspalveluyrityksiä varmistamaan, että jakelijoille rahoitusvälineestä annettavat tiedot sisältävät tiedot rahoitusvälineen asianmukaisista jakelukanavista, tuotehyväksyntämenettelystä ja kohdemarkkinan arvioinnista ja että ne ovat riittävän hyvätasoisia, jotta jakelijat voisivat ymmärtää ja suosittaa tai myydä rahoitusvälinettä asianmukaisesti.

14. Jäsenvaltioiden on edellytettävä, että sijoituspalveluyritykset tarkastelevat valmistamiaan rahoitusvälineitä säännöllisesti ottaen huomioon kaikki tapahtumat, jotka voivat olennaisesti vaikuttaa yksilöityyn kohdemarkkinaan kohdistuvaan potentiaaliseen riskiin. Sijoituspalveluyritysten on tutkittava, onko rahoitusväline yhä kohdemarkkinan tarpeiden, ominaisuuksien ja tavoitteiden mukainen ja jaellaanko sitä kohdemarkkinalle vai tavoitellaanko sillä asiakkaita, joiden tarpeiden, ominaisuuksien ja tavoitteiden kanssa se ei ole yhteensopiva.

15. Jäsenvaltioiden on vaadittava sijoituspalveluyrityksiä tarkastelemaan rahoitusvälinettä ennen jokaista uutta liikkeeseenlaskua tai uudelleenlansseerausta, jos ne ovat tietoisia tapahtumasta, joka voi olennaisesti vaikuttaa sijoittajiin kohdistuvaan potentiaaliseen riskiin, sekä arvioimaan säännöllisin väliajoin, toimiiko rahoitusväline tarkoitettulla tavalla. Sijoituspalveluyritysten on päätettävä, kuinka säännöllisesti ne tarkastelevat rahoitusvälineitään merkityksellisten tekijöiden perusteella, mukaan luettuina tekijät, jotka liittyvät noudatettujen sijoitusstrategioiden monimutkaisuuteen tai innovatiiviseen luonteeseen. Yritysten on myös määritettävä ratkaisevat tapahtumat, jotka vaikuttaisivat rahoitusvälineen potentiaaliseen riskiin tai tuotto-odotuksiin, kuten

- a) kynnysarvon ylittäminen, joka vaikuttaa rahoitusvälineen tuotto-profiiliin; tai
- b) sellaisten liikkeeseenlaskijoiden vakavaraisuus, joiden arvopaperit tai takaukset voivat vaikuttaa rahoitusvälineen tuloksellisuuteen.

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että tällaisten tapahtumien toteutuessa sijoituspalveluyritykset ryhtyvät asianmukaisiin toimenpiteisiin, joihin voivat kuulua

- a) kaikkien merkityksellisten tietojen antaminen tapahtumasta ja sen rahoitusvälineeseen kohdistuvista seurauksista asiakkaille tai rahoitusvälineen jakelijoille, jos sijoituspalveluyritys ei tarjoa tai myy rahoitusvälinettä suoraan asiakkaille;
- b) tuotehyväksyntämenettelyn muuttaminen;
- c) rahoitusvälineen liikkeeseenlaskun pysäyttämisen;
- d) rahoitusvälineen muuttaminen, jotta vältetään kohtuuttomat sopimusehdot;

- e) rahoitusvälineiden myyntikanavien asianmukaisuuden tutkiminen, jos yritykset havaitsevat, ettei rahoitusvälinettä myydä suunnitellulla tavalla;
- f) yhteyden ottaminen jakelijaan, jotta voidaan keskustella jakeluprosessin muuttamisesta;
- g) jakelijasuhteen päättäminen; tai
- h) asianomaiselle toimivaltaiselle viranomaiselle tiedottaminen.

10 artikla

Jakelijoita koskevat tuotevalvontavelvoitteet

1. Jäsenvaltioiden on edellytettävä, että sijoituspalveluyritykset, kun ne päättävät liikkeeseen laskemiensa tai muiden yritysten liikkeeseen laskemien rahoitusvälineiden valikoimasta sekä palveluista, joita ne aikovat tarjota tai suosittaa asiakkaille, noudattavat 2–10 kohdassa säädettyjä asiaankuuluvia vaatimuksia asianmukaisesti ja oikeasuhteisesti ottaen huomioon rahoitusvälineen, sijoituspalvelun ja tuotteen kohdemarkkinan luonteen.

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että sijoituspalveluyritykset noudattavat direktiivin 2014/65/EU vaatimuksia myös silloin, kun ne tarjoavat tai suosittavat direktiivin 2014/65/EU soveltamisalaan kuulumattomien yhteisöjen valmistamia rahoitusvälineitä. Tässä menettelyssä kyseisillä sijoituspalveluyrityksillä on oltava käytössään toimivat järjestelyt, joilla varmistetaan, että ne saavat riittävästi tietoa kyseisistä rahoitusvälineistä niiden valmistajilta.

Sijoituspalveluyritysten on määritettävä kunkin rahoitusvälineen kohdemarkkina, vaikka valmistaja ei olisikaan määritellyt kohdemarkkinaa.

2. Jäsenvaltioiden on edellytettävä, että sijoituspalveluyrityksillä on käytössään asianmukaiset tuotevalvontajärjestelyt sen varmistamiseksi, että tuotteet ja palvelut, joita ne aikovat tarjota tai suosittaa, ovat yhteensopivia yksilöidyn kohdemarkkinan tarpeiden, ominaisuuksien ja tavoitteiden kanssa ja että aiottu jakelustrategia on yksilöidyn kohdemarkkinan mukainen. Sijoituspalveluyritysten on yksilöitävä ja arvioitava asianmukaisesti sellaisten asiakkaiden olosuhteet ja tarpeet, joihin ne aikovat keskittyä, jotta varmistetaan, etteivät asiakkaiden edut vaarannu kaupallisten tai rahoituspainoiden vuoksi. Tässä menettelyssä yritysten on yksilöitävä kaikki asiakasryhmät, joiden tarpeiden, ominaisuuksien ja tavoitteiden kanssa rahoitusväline ei ole yhteensopiva.

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että sijoituspalveluyritykset saavat direktiivin 2014/65/EU soveltamisalaan kuuluvilta valmistajilta sellaisten tuotteiden ymmärtämiseen ja tuntemiseen tarvitsemansa tiedot, joita ne aikovat suosittaa tai myydä, jotta varmistetaan, että näitä tuotteita jaellaan yksilöidyn kohdemarkkinan tarpeiden, ominaisuuksien ja tavoitteiden mukaisesti.

Jäsenvaltioiden on edellytettävä, että sijoituspalveluyritykset toteuttavat kaikki kohtuulliset toimet sen varmistamiseksi, että ne saavat riittävät ja luotettavat tiedot myös direktiivin 2014/65/EU soveltamisalaan kuulumattomilta valmistajilta, jotta varmistetaan, että tuotteita jaellaan yksilöidyn kohdemarkkinan tarpeiden, ominaisuuksien ja tavoitteiden mukaisesti. Jos merkityksellisiä tietoja ei ole julkisesti saatavilla, jakelijan on toteutettava kaikki kohtuulliset toimet hankkiakseen tällaiset tiedot valmistajalta tai sen asiamieheltä. Hyväksyttäviä julkisesti saatavilla olevia tietoja ovat selkeät ja luotettavat tiedot, jotka on tuotettu sääntelyvaatimusten, kuten Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/71/EY⁽¹⁾ tai direktiivin 2004/109/EY⁽²⁾ mukaisten julkistamisvaatimusten täyttämiseksi. Tämä velvoite koskee ensi- ja jälkimarkkinoilla myytäviä tuotteita, ja sitä sovelletaan oikeasuhteisesti sen mukaan, missä määrin julkisia tietoja on saatavilla ja kuinka monimutkaisesta tuotteesta on kyse.

Sijoituspalveluyritysten on valmistajilta saamiensa ja omia asiakkaitaan koskevien tietojen avulla yksilöitävä kohdemarkkina ja määriteltävä jakelustrategia. Jos sijoituspalveluyritys toimii sekä valmistajana että jakelijana, vaaditaan vain yksi kohdemarkkinan arviointi.

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2003/71/EY, annettu 4 päivänä marraskuuta 2003, arvopapereiden yleisölle tarjoamisen tai kaupankäynnin kohteeksi ottamisen yhteydessä julkistettavasta esitteestä ja direktiivin 2001/34/EY muuttamisesta (EUVL L 345, 31.12.2003, s. 64).

⁽²⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2004/109/EY, annettu 15 päivänä joulukuuta 2004, säännellyillä markkinoilla kaupankäynnin kohteeksi otettavien arvopapereiden liikkeeseenlaskijoita koskeviin tietoihin liittyvien avoimuusvaatimusten yhdenmukaistamisesta ja direktiivin 2001/34/EY muuttamisesta (EUVL L 390, 31.12.2004, s. 38).

3. Jäsenvaltioiden on edellytettävä, että sijoituspalveluyritykset, kun ne päättävät tarjoamiensa tai suosittamiensa rahoitusvälineiden tai palvelujen valikoimasta ja vastaavista kohdemarkkinoista, ylläpitävät menettelyjä ja toimenpiteitä, joilla varmistetaan, että kaikkia direktiivin 2014/65/EU mukaisesti sovellettavia vaatimuksia noudatetaan, tietojen julkistamista, soveltuvuuden tai asianmukaisuuden arviointia, kannustimia ja eturistiriitojen asianmukaista hallintaa koskevat vaatimukset mukaan luettuina. Tässä yhteydessä on noudatettava erityistä huolellisuutta, jos jakelijat aikovat tarjota tai suosittaa uusia tuotteita tai jos niiden tarjoamisessa palveluissa esiintyy muutoksia.

4. Jäsenvaltioiden on edellytettävä, että sijoituspalveluyritykset tarkistavat ja päivittävät tuotevalvontajärjestelyjään määräajoin sen varmistamiseksi, että ne säilyvät luotettavina ja tarkoituksenmukaisina, ja toteuttavat tarvittaessa asianmukaisia toimia.

5. Jäsenvaltioiden on edellytettävä, että sijoituspalveluyritykset tarkastelevat tarjoamiaan tai suosittamiaan sijoitus-tuotteita sekä tarjoamiaan palveluja säännöllisesti ottaen huomioon kaikki tapahtumat, jotka voivat olennaisesti vaikuttaa yksilöityyn kohdemarkkinaan kohdistuvaan potentiaaliseen riskiin. Yritysten on arvioitava ainakin, onko tuote tai palvelu edelleen yksilöidyn kohdemarkkinan tarpeiden, ominaisuuksien ja tavoitteiden mukainen ja onko aiottu jakelustrategia edelleen asianmukainen. Yritysten on tarkasteltava kohdemarkkinaa uudelleen ja/tai päivitettävä tuotevalvontajärjestelyjä, jos ne havaitsevat, että ne ovat yksilöineet tietyn tuotteen tai palvelun kohdemarkkinan virheellisesti tai että tuote tai palvelu ei enää vastaa yksilöidyn kohdemarkkinan olosuhteita esimerkiksi, kun tuotteesta tulee epälikvidi tai hyvin epävaka markkinamuutosten vuoksi.

6. Jäsenvaltioiden on vaadittava sijoituspalveluyrityksiä varmistamaan, että niiden säännösten noudattamista valvova toiminto valvoo tuotevalvontajärjestelyjen kehittämistä ja säännöllistä tarkistamista havaitakseen riskit siitä, ettei yritys noudata tässä artiklassa säädettyjä velvoitteita.

7. Jäsenvaltioiden on vaadittava sijoituspalveluyrityksiä varmistamaan, että asianomaisella henkilöstöllä on asiantuntemus, jonka se tarvitsee ymmärtääkseen niiden tuotteiden ominaisuudet ja riskit, joita yritys aikoo tarjota tai suosittaa, sekä tarjottavien palvelujen ominaisuudet ja riskit ja yksilöidyn kohdemarkkinan tarpeet, ominaisuudet ja tavoitteet.

8. Jäsenvaltioiden on vaadittava sijoituspalveluyrityksiä varmistamaan, että ylin hallintoelin tosiasiallisesti valvoo yrityksen tuotevalvontaprosessia, jossa päätetään yritysten tarjoamien tai suosittamien sijoitustuotteiden sekä kullekin kohdemarkkinalle tarjottavien palvelujen valikoimasta. Sijoituspalveluyritysten on varmistettava, että ylimmälle hallinto-elimelle annettaviin vaatimustenmukaisuuskertomuksiin sisällytetään järjestelmällisesti tiedot yrityksen tarjoamista tai suosittamista tuotteista sekä tarjottavista palveluista. Vaatimustenmukaisuuskertomukset on annettava pyynnöstä toimivaltaisten viranomaisten saataville.

9. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että jakelijat antavat valmistajille tietoa myynneistä ja tarvittaessa tietoa edellä mainituista tarkasteluista tukeakseen valmistajien suorittamia tuotteiden uudelleentarkasteluja.

10. Jos eri yritykset tekevät tuotteen tai palvelun jakelussa yhteistyötä, jäsenvaltioiden on varmistettava, että sijoitus-palveluyritys, jolla on suora suhde asiakkaisiin, on viime kädessä vastuussa tässä artiklassa säädettyjen tuotevalvontavelvoitteiden täyttämisestä. Välittäjinä toimivien sijoituspalveluyritysten on kuitenkin

a) varmistettava, että merkitykselliset tuotetiedot siirtyvät ketjussa valmistajalta lopulliselle jakelijalle;

b) mahdollistettava se, että valmistaja saa tiedot tuotemyynneistä, jos se pyytää niitä voidakseen noudattaa omia tuotevalvontavelvoitteitaan; ja

c) tarvittaessa sovellettava valmistajia koskevia tuotevalvontavelvoitteita tarjoamaansa palveluun.

IV LUKU

KANNUSTIMET

11 artikla

Kannustimet

1. Jäsenvaltioiden on edellytettävä, että sijoituspalveluyritykset, jotka maksavat tai saavat välityspalkkion tai provision tai jotka tarjoavat tai saavat ei-rahallisen edun sijoitus- tai oheispalvelun asiakkaalle tarjoamisen yhteydessä, varmistavat, että kaikki direktiivin 2014/65/EU 24 artiklan 9 kohdassa säädetyt edellytykset ja kaikki 2–5 kohdassa säädetyt vaatimukset täyttyvät jatkuvasti.

2. Välityspalkkion, provision tai ei-rahallisen edun katsotaan olevan tarkoitettu parantamaan asiaankuuluvan asiakkaalle tarjottavan palvelun laatua, jos kaikki seuraavat edellytykset täyttyvät:

- a) se on perusteltavissa sellaisen lisäpalvelun tai korkeatasoisemman palvelun tarjoamisella asianomaiselle asiakkaalle, joka on oikeassa suhteessa vastaanotettuihin kannustimiin, kuten
 - i) ei-riippumattoman sijoitusneuvonnan tarjoaminen laajasta valikoimasta sopivia rahoitusvälineitä ja kyseisten rahoitusvälineiden saantimahdollisuuden tarjoaminen, mukaan luettuna asianmukainen määrä rahoitusvälineitä sellaisilta kolmansien osapuolten tuotteiden tarjoajilta, joilla ei ole läheisiä sidoksia sijoituspalveluyritykseen;
 - ii) ei-riippumattoman sijoitusneuvonnan tarjoaminen yhdistettynä joko asiakkaalle vähintään kerran vuodessa esitettävään tarjoukseen arvioida, ovatko rahoitusvälineet, joihin asiakas on sijoittanut, edelleen sopivia, tai muuhun jatkuvaan palveluun, josta asiakkaalle on todennäköisesti hyötyä, kuten ehdotettua asiakkaan varojen optimaalista jakoa koskeva neuvonta; tai
 - iii) rahoitusvälineiden saantimahdollisuuden tarjoaminen kilpailukykyiseen hintaan laajasta valikoimasta rahoitusvälineitä, jotka todennäköisesti vastaavat asiakkaan tarpeita, mukaan luettuna asianmukainen määrä rahoitusvälineitä sellaisilta kolmansien osapuolten tuotteiden tarjoajilta, joilla ei ole läheisiä sidoksia sijoituspalveluyritykseen, minkä yhteydessä joko tarjotaan lisäarvoa tuottavia välineitä, kuten puolueettomia tiedottamisvälineitä, jotta asianomaisen asiakkaan olisi helpompi tehdä sijoituspäätöksiä tai jotta asianomainen asiakas voisi seurata, mallintaa ja mukauttaa niiden rahoitusvälineiden valikoimaa, joihin asiakas on sijoittanut, tai annetaan säännöllisesti tietoja rahoitusvälineiden tuloksellisuudesta sekä niihin liittyvistä kuluista ja liitännäisistä veloituksista;
- b) se ei suoranaisesti hyödytä vastaanottavaa yritystä, sen osakkeenomistajia tai työntekijöitä ilman asianomaiselle asiakkaalle koituvaa aineellista etua;
- c) se on perusteltavissa jatkuvaan kannustimeen liittyvän jatkuvan edun tarjoamisella asianomaiselle asiakkaalle.

Välityspalkkiota, provisiota tai ei-rahallista etua ei pidetä hyväksyttävänä, jos asiaankuuluvien palvelujen tarjoaminen asiakkaalle on välityspalkkion, provision tai ei-rahallisen edun vuoksi puolueellista tai vääristynyttä.

3. Sijoituspalveluyritysten on täytettävä 2 kohdassa säädetyt vaatimukset jatkuvasti niin kauan kuin ne jatkavat välityspalkkion, provision tai ei-rahallisen edun maksamista tai saamista.

4. Sijoituspalveluyrityksellä on oltava näyttöä siitä, että kaikki yrityksen maksamat tai saamat välityspalkkiot, provisiot tai ei-rahalliset edut on suunniteltu parantamaan asiaankuuluvan asiakkaalle tarjottavan palvelun laatua, minkä vuoksi sijoituspalveluyrityksen on

- a) ylläpidettävä sisäistä luetteloa kaikista välityspalkkioista, provisioista ja ei-rahallisista eduista, jotka se saa kolmannelta osapuolelta sijoitus- tai oheispalvelujen tarjoamisen yhteydessä; ja
- b) kirjattava, miten välityspalkkiot, provisiot ja ei-rahalliset edut, jotka se on maksanut tai saanut tai joita se aikoo käyttää, parantavat asianomaisille asiakkaille tarjottujen palvelujen laatua ja mitä toimia on toteutettu sen varmistamiseksi, ettei haitata sen veloitteen noudattamista, jonka mukaan sijoituspalveluyrityksen on toimittava rehellisesti, tasapuolisesti ja ammattimaisesti asiakkansa etujen mukaisesti.

5. Sijoituspalveluyritysten on annettava asiakkaalle seuraavat tiedot kaikista kolmansilta osapuolilta saaduista tai kolmansille osapuolille maksetuista maksuista tai eduista:

- a) sijoituspalveluyrityksen on ennen asianomaisen sijoitus- tai oheispalvelun tarjoamista annettava asiakkaalle direktiivin 2014/65/EU 24 artiklan 9 kohdan toisen alakohdan mukaisesti tiedot kyseisestä maksusta tai edusta. Vähäiset ei-rahalliset edut voidaan kuvata yleisesti. Muut ei-rahalliset edut, jotka sijoituspalveluyritys saa tai maksaa asiakkaalle tarjotun sijoituspalvelun yhteydessä, on hinnoiteltava ja julkistettava erikseen;
- b) jos sijoituspalveluyritys ei ole voinut etukäteen varmistaa saatavan tai maksettavan maksun tai edun määrää ja on sen sijaan ilmoittanut asiakkaalle kyseisen määrän laskentamenetelmän, yrityksen on myös ilmoitettava asiakkailleen saadun tai maksetun maksun tai edun tarkka määrä jälkikäteen; ja
- c) niin kauan kuin sijoituspalveluyritys saa (jatkuvia) kannustimia asianomaisille asiakkaille tarjottujen sijoituspalvelujen yhteydessä, sen on vähintään kerran vuodessa ilmoitettava yksilöllisesti asiakkailleen saatujen tai maksettujen maksujen tai etujen todellinen määrä. Vähäiset ei-rahalliset edut voidaan kuvata yleisesti.

Pannessaan näitä vaatimuksia täytäntöön sijoituspalveluyritysten on otettava huomioon direktiivin 2014/65/EU 24 artiklan 4 kohdan c alakohdassa ja komission delegoidun asetuksen (EU) 2017/565 ⁽¹⁾ 50 artiklassa vahvistetut kuluja ja liitännäisiä veloituksia koskevat säännöt.

Jos jakelukanavaan osallistuu useampia yrityksiä, kunkin sijoitus- tai oheispalvelua tarjoavan sijoituspalveluyrityksen on noudatettavaa velvoitteitaan antaa asiakkailleen tietoja.

12 artikla

Riippumattomaan sijoitusneuvontaan tai salkunhoitopalveluihin liittyvät kannustimet

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että riippumatonta sijoitusneuvontaa tai salkunhoitoa tarjoavat sijoituspalveluyritykset palauttavat asiakkaille kaikki välityspalkkiot, provisiot tai muut rahalliset edut, jotka kolmas osapuoli tai kolmannen osapuolen lukuun toimiva henkilö maksaa tai tarjoaa ja jotka liittyvät kyseisen palvelun tarjoamiseen asiakkaille, niin pian kuin on kohtuullisesti mahdollista niiden vastaanottamisen jälkeen. Kaikki välityspalkkiot, provisiot tai rahalliset edut, jotka saadaan kolmansilta osapuolilta riippumattoman sijoitusneuvonnan ja salkunhoidon tarjoamisen yhteydessä, on siirrettävä täysimääräisinä asiakkaalle.

Sijoituspalveluyritysten on otettava käyttöön toimintaperiaatteet, joilla varmistetaan, että kaikki välityspalkkiot, provisiot tai muut rahalliset edut, jotka kolmas osapuoli tai kolmannen osapuolen lukuun toimiva henkilö maksaa tai tarjoaa riippumattoman sijoitusneuvonnan ja salkunhoidon tarjoamisen yhteydessä, jaetaan ja siirretään kullekin yksittäiselle asiakkaalle, ja sijoituspalveluyritysten on sovellettava näitä toimintaperiaatteita.

Sijoituspalveluyritysten on ilmoitettava asiakkaille niille siirretyistä välityspalkkioista, provisioista tai muista rahallisista eduista esimerkiksi asiakkaalle säännöllisesti annettavien raporttien välityksellä.

2. Riippumatonta sijoitusneuvontaa tai salkunhoitoa tarjoavat sijoituspalveluyritykset eivät saa hyväksyä ei-rahallisia etuja, joita ei voida pitää hyväksyttävänä vähäisinä ei-rahallisina etuina 3 kohdan mukaisesti.

3. Seuraavia etuja pidetään hyväksyttävänä vähäisinä ei-rahallisina etuina ainoastaan, jos ne ovat

- a) rahoitusvälinettä tai sijoituspalvelua koskevia tietoja tai asiakirjoja, jotka ovat yleisluonteisia tai jotka on räätälöity vastaamaan yksittäisen asiakkaan olosuhteita;
- b) kirjallista aineistoa, jonka yrityssektorin liikkeeseenlaskija tai mahdollinen liikkeeseenlaskija tilaa kolmannelta osapuolelta ja josta se maksaa edistääkseen suorittamaansa uutta liikkeeseenlaskua tai jonka jatkuvan tuottamisen liikkeeseenlaskija on antanut sopimusperusteisesti kolmannen osapuolen tehtäväksi ja josta se maksaa kyseiselle kolmannelle osapuolelle, edellyttäen, että tämä suhde ilmoitetaan aineistossa selkeästi ja että aineisto annetaan samanaikaisesti kaikkien sellaisten sijoituspalveluyritysten saataville, jotka haluavat sen saada, tai yleisön saataville;
- c) osallistumista konferensseihin, seminaareihin ja muihin koulutustilaisuuksiin, jotka koskevat tietyn rahoitusvälineen tai sijoituspalvelun etuja ja erityispiirteitä;
- d) vieraanvaraisuutta, jonka arvo on kohtuullisen pieni, kuten ruoan ja juoman tarjoaminen liiketapaamisen tai c alakohdassa mainittujen konferenssien, seminaarien tai muiden koulutustilaisuuksien aikana; ja
- e) muita vähäisiä ei-rahallisia etuja, joiden jäsenvaltio katsoo olevan omiaan parantamaan asiakkaalle tarjottavan palvelun laatua ja jotka ottaen huomioon jonkin yksittäisen yhteisön tai yhteisöryhmän tarjoamien etujen kokonaismäärä ovat laajuudeltaan ja luonteeltaan sellaisia, etteivät ne todennäköisesti haittaa sijoituspalveluyrityksen sen velvoitteen noudattamista, jonka mukaan kyseisen yrityksen on toimittava asiakkaan edun mukaisesti.

Hyväksyttävien vähäisten ei-rahallisten etujen on oltava kohtuullisia ja oikeasuhteisia sekä sen laajuisia, etteivät ne todennäköisesti vaikuta asianomaisten asiakkaan etujen vastaisella tavalla sijoituspalveluyrityksen käyttäytymiseen.

Vähäiset ei-rahalliset edut on julkistettava ennen asianomaisten sijoitus- tai oheispalvelujen tarjoamista asiakkaille. Vähäiset ei-rahalliset edut voidaan 11 artiklan 5 kohdan a alakohdan mukaisesti kuvata yleisesti.

⁽¹⁾ Komission delegoitu asetukset (EU) 2017/565, annettu 25 päivänä huhtikuuta 2016, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/65/EU täydentämisestä sijoituspalveluyritysten toiminnan järjestämistä koskevien vaatimusten, toiminnan harjoittamisen edellytysten ja kyseisessä direktiivissä määriteltyjen käsitteiden osalta (katso tämän virallisen lehden sivu 1).

13 artikla

Tutkimuksiin liittyvät kannustimet

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kolmansien osapuolten sellaisille sijoituspalveluyrityksille tarjoamia tutkimuksia, jotka tarjoavat salkunhoitoa tai muita sijoitus- tai oheispalveluja asiakkaille, ei pidetä kannustimina, jos tutkimus saadaan vastikkeeksi jommastakummasta seuraavista suorituksista:

- a) sijoituspalveluyrityksen omista varoistaan maksamat suorat maksut;
- b) maksut sijoituspalveluyrityksen hallinnassa olevalta erilliseltä tutkimusmaksutililtä, jos seuraavat tilin käyttöön liittyvät edellytykset täyttyvät:
 - i) tutkimusmaksutiliä rahoitetaan erityisellä tutkimusmaksulla, joka veloitetaan asiakkaalta;
 - ii) ottaessaan tutkimusmaksutilin käyttöön ja sopiessaan asiakkaidensa kanssa tutkimusmaksusta sijoituspalveluyritykset laativat tutkimusbudjetin ja arvioivat sitä säännöllisesti sisäisenä hallinnollisena toimenpiteenä;
 - iii) tutkimusmaksutili on sijoituspalveluyrityksen vastuulla;
 - iv) sijoituspalveluyritys tekee säännöllisiä arviointoja ostettujen tutkimusten laadusta tiukkojen laatuksiteereiden perusteella sekä tällaisten tutkimusten kyvystä edistää parempia sijoituspäätöksiä.

Jos sijoituspalveluyritys käyttää tutkimusmaksutiliä ensimmäisen alakohdan b alakohdtaa sovellettaessa, sen on annettava asiakkaille seuraavat tiedot:

- a) ennen sijoituspalvelun tarjoamista asiakkaille tiedot tutkimuksiin budjetoidusta määrästä sekä kunkin asiakkaan arvioidun tutkimusmaksun määrästä;
- b) vuosittaiset tiedot kullekin asiakkaalle kolmansien osapuolten suorittamista tutkimuksista koituneista kokonaiskustannuksista.

2. Jos sijoituspalveluyritys käyttää tutkimusmaksutiliä, jäsenvaltioiden on varmistettava, että sijoituspalveluyritys on myös velvollinen toimittamaan asiakkaidensa tai toimivaltaisten viranomaisten pyynnöstä yhteenvedon tarjoajista, joille on maksettu kyseiseltä tililtä, sekä näille tarjoajille tietynä ajanjaksona suoritettujen maksujen kokonaismäärästä, sijoituspalveluyrityksen saamista eduista ja palveluista sekä siitä, kuinka suuri tililtä käytetty kokonaismäärä on verrattuna yrityksen kyseiseksi ajanjaksoksi laatimaan budjettiin, ja osoittamaan kaikki alennukset tai siirrot, jos varoja on jäänyt tilille. Sovellettaessa 1 kohdan b kohdan i alakohdtaa erityinen tutkimusmaksu

- a) saa perustua pelkästään tutkimusbudjettiin, jonka sijoituspalveluyritys laatii asiakkailleen tarjoamia sijoituspalveluja koskevien, kolmansien osapuolten suorittamien tutkimusten tarvetta varten; ja
- b) ei saa olla sidoksissa asiakkaiden lukuun toteutettujen liiketoimien volyymiin ja/tai arvoon.

3. Jos asiakkaan tutkimusmaksua ei kerätä erikseen vaan yhdessä liiketoimesta veloitettavan provision kanssa, tutkimusmaksu on ilmoitettava erikseen ja sen on oltava tunnistettavissa jokaisessa maksun keräämiseen liittyvässä operatiivisessa järjestelyssä, jonka on oltava täysin 1 kohdan ensimmäisen alakohdan b alakohdassa ja 1 kohdan toisessa alakohdassa säädettyjen edellytysten mukainen.

4. Kerättyjen tutkimusmaksujen kokonaismäärä ei saa ylittää tutkimusbudjettia.

5. Sijoituspalveluyrityksen on sovittava asiakkaiden kanssa yrityksen sijoitustenhoidosopimuksessa tai yleisissä liiketoimintaehdoissa yrityksen budjetoimasta tutkimusmaksusta sekä siitä, kuinka usein erityinen tutkimusmaksu vähennetään asiakkaan varoista vuoden aikana. Tutkimusbudjettia saa lisätä vasta sen jälkeen, kun asiakkaille on tiedotettu selkeästi kyseisistä suunnitelluista lisäyksistä. Jos tutkimusmaksutilillä on ylijäämä ajanjakson päättyessä, yrityksellä olisi oltava käytössään menettely, jolla varat voidaan palauttaa asiakkaalle tai ottaa huomioon seuraavan ajanjakson tutkimusbudjetissa ja -maksussa.

6. Sovellettaessa 1 kohdan ensimmäisen alakohdan b alakohdan ii alakohdtaa ainoastaan sijoituspalveluyritys saa hallinnoida tutkimusbudjettia, jonka on perustuttava kohtuullisen arvioon kolmansien osapuolten suorittamien tutkimusten tarpeesta. Tutkimusbudjetin käyttö tutkimusten ostamiseen kolmansilta osapuolilta on oltava asianmukaisten tarkastusten ja toimivan johdon harjoittaman valvonnan kohteena sen varmistamiseksi, että tutkimusbudjettia hallinnoidaan ja käytetään yrityksen asiakkaiden etujen mukaisesti. Tarkastuksiin kuuluvat tutkimusten tarjoajille suoritettujen maksujen selkeä kirjausketju sekä maksettujen määrien määrittävän tarkastaminen ottaen huomioon 1 kohdan b alakohdan iv alakohdassa tarkoitettut laatuksiteerit. Sijoituspalveluyritykset eivät saa käyttää tutkimusbudjettia ja tutkimusmaksutiliä sisäisten tutkimusten rahoittamiseen.

7. Sovellettaessa 1 kohdan b alakohdan iii alakohtaa sijoituspalveluyritys voi siirtää tutkimusmaksutilin hallinnoinnin kolmannen osapuolen tehtäväksi edellyttäen, että tällä järjestelyllä helpotetaan tutkimusten ostamista kolmansilta osapuolilta ja maksujen suorittamista tutkimusten tarjoajille sijoituspalveluyrityksen nimissä ilman aiheutonta viivytystä sijoituspalveluyrityksen ohjeiden mukaisesti.

8. Sovellettaessa 1 kohdan b alakohdan iv alakohtaa sijoituspalveluyritysten on vahvistettava kaikki tarvittavat osatekijät kirjallisissa toimintaperiaatteissa ja toimitettava nämä periaatteet asiakkailleen. Toimintaperiaatteissa on kuvattava myös, missä määrin tutkimusmaksutilin välityksellä ostetuista tutkimuksista voi olla hyötyä asiakkaiden salkkujen kannalta, ottaen tarvittaessa huomioon erityyppisiin salkkuihin sovellettavat sijoitusstrategiat, ja mitä lähestymistapaa yritys noudattaa jakaakseen nämä kustannukset oikeudenmukaisesti eri asiakkaiden salkkujen kesken.

9. Sijoituspalveluyrityksen, joka tarjoaa myös toimeksiantojen toteutuspalveluja, on vahvistettava näitä palveluja varten erilliset maksut, joissa otetaan huomioon ainoastaan liiketoimen toteutukseen liittyvät kustannukset. Jos kyseinen sijoituspalveluyritys tarjoaa muita etuja tai palveluja unioniin sijoittautuneille sijoituspalveluyrityksille, kullekin edulle ja palvelulle on vahvistettava erillinen tunnistettavissa oleva maksu; toimeksiantojen toteutuspalvelujen maksutasot eivät saa vaikuttaa kyseisten etujen tai palvelujen suorittamiseen eikä niiden suorittaminen saa olla riippuvainen kyseistä maksutasoista.

V LUKU

LOPPUSÄÄNNÖKSET

14 artikla

Voimaantulo ja soveltaminen

1. Jäsenvaltioiden on annettava ja julkaistava tämän direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset viimeistään 3 päivänä heinäkuuta 2017. Niiden on viipymättä toimitettava nämä säännökset kirjallisina komissiolle.

Jäsenvaltioiden on sovellettava näitä säännöksiä 3 päivästä tammikuuta 2018.

Näissä jäsenvaltioiden antamissa säädöksissä on viitattava tähän direktiiviin tai niihin on liitettävä tällainen viittaus, kun ne julkaistaan virallisesti. Jäsenvaltioiden on säädettävä siitä, miten viittaukset tehdään.

2. Jäsenvaltioiden on toimitettava tässä direktiivissä tarkoitetuista kysymyksistä antamansa keskeiset kansalliset säännökset kirjallisina komissiolle.

15 artikla

Tämä direktiivi tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

16 artikla

Tämä direktiivi on osoitettu kaikille jäsenvaltioille.

Tehty Brysselissä 7 päivänä huhtikuuta 2016.

Komission puolesta

Puheenjohtaja

Jean-Claude JUNCKER